

MEMO

Aan : Projectgroep Bekendelle
Organisatieonderdeel : Waterbeheer

Van : 5.1.2e
Organisatieonderdeel : Projecten
Datum : 28 maart 2018
Onderwerp : verslag juridisch overleg Bekendelle
Projectnummer : 80866

Datum: 26 maart 2018

Aanwezig: 5.1.2e en 5.1.2e (provincie Gelderland), 5.1.2e en 5.1.2e (Waterschap Rijn en IJssel)

Betreft: Verantwoordelijkheden proces wateroverlastproblematiek van de watermolen Berenschot i.r.t. natura 2000/PAS

Aanleiding

De aanleiding voor dit overleg is de mail die 5.1.2e heeft gestuurd naar de provincie met betrekking tot hun zorgen over het behoud van de watermolen Berenschot die in hun eigendom is. Het hoge waterpeil van de Boven Slinge in de Molenkolk bij de Watermolen Berenschot leidt, volgens 5.1.2e, bij de molen tot overlast in de vorm van water in de kelder, onbalans van het waterrad en een verhoogd risico op instroom van het water bij de molenas. De Boven Slinge stroomt hier door het natuurgebied de Bekendelle dat is aangewezen als Natura 2000 gebied.

Doel van het overleg

Helderheid verkrijgen in de wettelijke taken en verantwoordelijkheden die de provincie heeft vanuit de Wet Natuurbescherming en de verantwoordelijkheid van het Waterschap vanuit de waterwet. Dit in relatie tot de Natura 2000 / PAS maatregelen, het systeembeheer van de Boven Slinge en de wateroverlast bij Watermolen Berenschot (5.1.2e).

Door het Waterschap wordt een inrichtingsplan opgesteld voor de uitwerking van de maatregelen in de PAS gebiedsanalyse. Daarnaast vindt verdere uitwerking plaats van de maatregelen die nodig zijn voor het herstel van het systeem van de Boven Slinge.

Inrichtingsplan PAS Bekendelle

De PAS maatregelen, worden uitgewerkt in het 'inrichtingsplan PAS Bekendelle'. Conform de realisatieovereenkomst van 27 september 2017 stelt het Waterschap het inrichtingsplan op in opdracht van de provincie.

Inrichtingsplan Boven Slinge

Naast de PAS / N2000 maatregelen werkt het Waterschap maatregelen uit ten behoeve van het herstel van het beekstelsysteem van de Boven Slinge. Deze maatregelen zijn onderdeel van het 'Inrichtingsplan Boven Slinge'. Het streven naar een verlaging van het waterpeil bij de Watermolen Berenschot en het herstellen van een natuurlijk balans in het geomorfologisch proces is hier onderdeel van. Welke maatregelen nodig zijn voor het herstel van het beekstelsysteem van de Boven Slinge en het verlagen van het waterpeil bij de Watermolen wordt nog verder uitgewerkt. Naar verwachting zal dit betrekking hebben op het ontzanden van het gedeelte tussen stenen brug en houten brug en mogelijk het verlagen van de vistrap.

Technische maatregelen

Het waterschap zal een onderzoek laten uitvoeren naar de technische mogelijkheden aan of bij de watermolen zelf, om overlast van een hoog waterpeil zo veel mogelijk te voorkomen. De verwachting is dat technische maatregelen aan de watermolen onvoldoende zullen zijn om de problemen bij de watermolen te verhelpen. Maatregelen voor het herstel van het geomorfologisch proces en het herstel van het beekstelsysteem zijn naar verwachting nodig om het waterpeil te verlagen en verzanding in de toekomst te voorkomen.

M1a

Maatregelen M1a uit de PAS gebiedsanalyse van Bekendelle heeft al betrekking op het watersysteem van de Boven Slinge. De verwachting is dat deze maatregelen een verlaging van het oppervlaktewaterpeil van 10 cm tot gevolg heeft. Het waterschap voert deze maatregel uit in opdracht van de provincie. Als PAS-maatregel is deze vergunningvrij voor de Wet Natuurbescherming en kan op korte termijn worden uitgevoerd.

Vergunning Wet natuurbescherming

Het traject van de stenen brug tot de houten brug valt niet binnen de PAS-maatregel M1a. Volgens recent onderzoek van Arcadis heeft het ontzanden van het deel van de Boven Slinge benedenstrooms de stenen brug (tot de houten brug) een (minimaal) verdrogend effect op de N2000 habitattypen.

Voor eventuele maatregelen op dit traject is een vergunning nodig op grond van de Wet natuurbescherming. Hoe deze aanvraag getoetst zal worden wordt nog verder uitgewerkt. Cultuurhistorie (behoud en draaivaardig houden van de watermolen), het watersysteem (herstel geomorfologisch evenwicht en beheer en onderhoud van het beekstelsysteem) en het sociale aspect (de gevolgen voor de bewoners van de watermolen) kunnen, afhankelijk van de uitkomst van de verdere uitwerking, hier mogelijk in worden meegewogen.

Opgemerkt wordt nog dat als de huidige inundatie van de beek tot een verslechtering van het habitatype leidt (door verrijking van de grond door voedselrijk water of achtergebleven slib) dit element een rol kan spelen bij de afweging over vergunningverlening. Als het effect van inundatie slechter is dan het verdrogende effect, kan dat een reden zijn om de vergunning wel te verlenen. Een onderzoek naar de vegetatieontwikkeling van de afgelopen jaren, de kwaliteit van het slib en de effecten van de inundatie is inmiddels in gang gezet.

Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen in de context van PAS/Natura 2000 en de Wet natuurbescherming zijn uitsluitend die maatregelen die worden genomen als bij de uitvoering van PAS-maatregelen negatieve gevolgen zijn te verwachten aan eigendommen van anderen. Daar is bij de Bekendelle geen sprake van.

In het geval van de watermolen is er sprake van het nalaten van een maatregel (het ontzanden van de Boven Slinge). Om de gevolgen daarvan voor de watermolen op te lossen kan er niet gesproken worden van een mitigerende maatregel in het kader van Natura 2000.

Conclusie

Op basis van dit overleg kan het volgende worden geconcludeerd;

De extra maatregelen die nodig zijn om het knelpunt bij de watermolen op te lossen door het waterpeil bij de Watermolen te verlagen zijn onderdeel van het herstel van het beekstelsel en daarmee de verantwoordelijkheid van het Waterschap Rijn en IJssel.

Indien een vergunning nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming is de provincie Gelderland bevoegd gezag. Op voorhand staat niet vast dat een vergunning verleend kan worden.

Zoals is besproken in het overleg is de provincie Gelderland als bevoegd gezag niet verantwoordelijk voor de consequenties voor het beekstelsel en het eventuele nadelig effect voor de Watermolen, als de vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet niet kan worden verleend.

Eventuele technische maatregelen bij de Watermolen (nodig als er geen ingreep in het beekstelsel wordt uitgevoerd) kunnen niet in het kader van Natura 2000 als mitigerende maatregelen worden benoemd.

Aanvulling n.a.v. uitwerking juridisch overleg

Naar aanleiding van het juridisch overleg van 28 maart 2018 heeft er per mail nog een uitwerking plaatsgevonden van hetgeen in het gesprek aan de orde kwam, namelijk de verantwoordelijkheden c.q. relatie van de provincie en van het waterschap rondom wateroverlast problematiek Watermolen Berenschot en rondom vergunningverlening. Om de informatie bij elkaar te houden is deze aanvulling per mail toegevoegd aan het verslag.

Verantwoordelijkheden rondom wateroverlast problematiek Watermolen Berenschot

De provincie is:

- bevoegd gezag voor de verlening van vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming.
- verantwoordelijk voor de regie van de monitoring en evaluatie van het N2000-beheerplan en de uitvoering PAS- en N2000-maatregelen.
- bevoegd gezag voor eventuele wijzigingen en aanpassingen in de PAS gebiedsanalyse
- conform de realisatieovereenkomst van 27 september 2017 opdrachtgever van het waterschap die het "inrichtingsplan PAS Bekendelle" opstelt.

Het waterschap is:

- opdrachtnemer van de provincie voor het opstellen van het inrichtingsplan voor de PAS maatregelen.
- verantwoordelijk voor het peilbeheer van het watersysteem van de Boven Slinge
- verantwoordelijk voor beheermaatregelen tbv het waterpeil
- verantwoordelijk voor het waterpeil in de Molenkolk en daarmee het eerste aanspreekpunt voor **5.1.2e**

Vergunningverlening

Eventuele maatregelen aan de Boven Slinge die geen onderdeel zijn van de PAS gebiedsanalyse zijn vergunningplichtig ihkv de natuurbeschermingswet. Het waterschap vraagt voor eventuele maatregelen een vergunning aan bij de provincie. Hoe die aanvraag

getoetst wordt, hangt af van de kwalificatie van de maatregel. Als de maatregel de uitvoering van een project is, dan moet er een passende beoordeling worden gemaakt, waaruit moet blijken wat de gevolgen zijn voor (de instandhoudingsdoelstellingen van) het N2000 gebied én dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (artikel 2.8, lid 1 en 3). Het waterschap zal nog bekijken wat de aard en strekking is van de ruimte die misschien geboden wordt door artikel 2.8 lid 4 Nbw .

Als de maatregel het uitvoeren van een andere handeling is, dan wordt rekening gehouden met de gevolgen van de handeling voor het Natura 2000 gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied.

Bij de toetsing van een project wordt alleen gekeken naar de natuurwaarden, bij de toetsing van een handeling kunnen ook andere waarden, zoals cultuurhistorie, het watersysteem en het sociale aspecten worden meegenomen.

Het waterschap werkt verdere maatregelen uit. De provincie kan op voorhand geen toezegging doen op het verlenen van een vergunning. De samenwerking is erop gericht om, binnen de ruimte die wettelijke kaders bieden, tot een oplossing te komen voor de problemen bij de watermolen.